

МЕСЕЦА МАЈА, 7. ДАН.

СПОМЕН СР. СВЕШТ.МУЧ.
БОРИВОЈА (ТОМОВИЋА),
ИГУМАНА МАНАСТИРА
БЕЛИЈЕ ПИПЕРСКЕ –
СЛУЖБА, АКТИСТ И ЖИТИЈЕ.

СВѢТ МЧ
ЖЕЛИЈЕ

БОРНИВОЈЕ
ПИЕРСКЕ

ТИЈЕЛО
ЗЕМЉИ
ДУША
БОГУ

МЕСЕЦА МАЈА, У 7. ДАН.

**СПОМЕН СР. СВЕШТЕНОМУЧ. БОРИВОЈА (ТОМОВИЋА),
ИГУМАНА МАНАСТИРА ЋЕЛИЈЕ ПИПЕРСКЕ.*¹**

НА ВЕЛИКОМ ВЕЧЕРЊУ.

Певамо: Блажен (је) човек ... 1. антифон.

На Господе, завапих ... стихире, [на 8], глас 6:

Свети Боривоје Свештеномучениче, непобједиви Христов војниче, Свете Цркве новопросијали Побједоношче, постом, бдењем, молитвама украшен си био, мученичком крвљу одежду своју си позлатио и са Господом Христом славно васкрсао, страдањима својим све просвећујући и од неправде, гријеха и злога избављајући све који славе свети спомен твој. **[Двапут.]**

Ходите сви вјерни, прославимо данас Божијег страдалника, Боривоја Светог Свештеномученика, који је ангелским животом на земљи живио, жртву бескрвну свагда Богу приносио и самога себе, као жртву богоугодну, Христу Богу принио, жртву своју мученичком крвљу освештао и Вјечни Живот нам јавио васкрслом душом својом. **[Двапут.]**

Свети Боривоје Свештеномучениче, непоколебљиви Христов следбениче, Господа Исуса Христа у срцу своме си носио, мачем Вјере Православне богоборне безбожнике си побиједио, са Христом се сараспео и мученичком крвљу Васкрслога Христа прославио, кога моли да се спасемо. **[Двапут.]**

¹* с благословом њ. вп. митрополита Црногорско-приморског г. Амфилохија (Радовића) Службу и Акатист написала монахиња Олимпијада (Кадић). Преузето из издања: СВЕТИ СВЕШТЕНОМУЧЕНИК БОРИВОЈЕ ЋЕЛИЈЕПИПЕРСКИ - Житије, Служба и Акатист, Ћелија Пиперска, Подгорица, 2020. г.

Свети Боривоје Новомучениче, славни Христов Побједоношче, Јеванђеља Христовог неуморни благовјесниче, земљом ходећи на Небу си живио, Царство Божије свима си свједочио, пред суровим безбожницима Христа исповиједио, и вјерност своју мученичком крвљу запечатио, и у радост Господа свога позвао све који славе свети спомен твој. [Двапут.]

Слава ... глас исти:

Богозарни оче Боривоје, чистотом срца украшен, подвижничким вијенцем обасјан си био, са Господом Христом сараспет, са Крста Часнога Господа си славио, свјетлошћу богопознања озарен, мученичком крвљу злога си побиједио, и силом Васкрсења Христовог сву васељену си обасјао, и помиловао све који славе свети спомен твој.

И сада ... Богородичан догматик, глас исти:

Ко да Те блаженом не зове, [Пресвета Дјево? Ко да не опева Твој пречисти Пород? јер Онај који пре[д]вечно засија од Оца – Син јединородни, од Тебе, Чисте, (про)изађе, неизрециво се оваплотив(ши); Он који је[сте] по природи Бог, и по природи поста[де] човек нас ради; Који се не дели у два Лица, н(е)о се у две несливене природе [рас]познаје. Њега моли, Чиста Свеблажена, да се смиљује душама нашим.]*²

Вход. Прокимен дана. Читања три мученику:

1. читање из књиге пророка Исаије (гл. 43,9-15).

2. читање из Прича Соломонових (гл. 3,1-9).

3. читање из Прича Соломонових (гл. 4,7-15).

На Литији: стихире, глас 2:

Безбројни Христови Мученици на Небу данас ликују, а грешни на земљи узносе ти хвалу, молитвама твојим светим испуњени и свјетлошћу страдања твојих обасјани, којима си таму безумља и богомржње развијао, и сву васељену обрадовао блистањем Васкрсења Христовог.

^{2*} мој превод са црквено-словенског језика, део у угластим заградама [...] не даје се у изворнику.

Молитвама Светог Стефана Пиперског напајан, обилан род светих врлина Господу си принио, у Светом Предању Православне Вјере одгајан, сав живот свој Христу Богу си предао, у страдању крсном са Господом си се сјединио и мученичком смрћу Бога прославио, кога моли, Боровоје Свештеномучениче, да се спасемо.

Слава ... глас 6:

Благодат Духа Светога данас све је сабрала, и светом радошћу све испунила, срца наша распјевала, Свети Боровоје Свештеномучениче, да те у сабору Светих славно прославимо, и молитвама смјерним Бога да замолимо да помилује све који поштују свети спомен твој.

И сада ... Богородичан, глас исти:

Творац и Избавитељ мој, [Пречиста, Христос Господ, из Твојих бокова прошав(ши), у ме(не) се обуче, и прве клетве Адама ослободи. Стога Ти, Свечиста, као Божијој Мајци и Девојци уистину, кличемо неућутно: [оно] анђелско Радуј се; радуј се, Владичице, заступнице и покрове, и спасење душа наших.]*³

На стиховње: стихире, глас 6:

Чистотом живота свога украшен, огњем Свете Вјере пламтећи, богомрске безбожнике си постидио и невјерје њихово посрамио, и на страшну освету злочнике покренуо: да те срамно обнаже, зликовци се усудише, и као Христу ти се наруташе, да за Христа страдаш жељу ти разгорјеше, зато те је Господ у одежду свјетлости Васкрсења Свога обукао и славно је позлатио мученичком крвљу твојом.

Стих: Праведник ће као финикс процв(ет)ати, * као кедар (који је) на Ливану умножиће се.*⁴

Подвижнички на земљи си живио и мученичке смрти се удостојио, крвљу својом мученичком сјеме нових, безбројних хришћана си посијао, Светог Стефана Пиперског на Небу распјевао и образ отачаства свога облистао свјетлошћу Васкрсења Христовог.

Стих: Насађени у дому Господњем, * у двор(ов)има Бога нашега – процв(ет)аће.*⁵

³* мој превод са црквено-словенског језика, део у угластим заградама [...] не даје се у изворнику.

⁴* Пс. 91,13.

⁵* Пс. 91,14.

Анђели на Небу се удивили кад си усред љутих безбожника неустрашиво стао и Господа Христа свога исповиједио и, у васкршњој радости, живот Богу предао и Цркву Свету обасјао, пред мучитељима узвикујући да си војник Христов! **Слава ... глас 2:**

Чистотом срца и душе Господа си свједочио, вијенцем цјеломудрија украшен, на Небу си заблистао, мученичке смрти удостојен, мрак безбожништва и братомржње си одагнао, и жртвеном љубављу својом си оживио све који славе свети спомен твој. **И сада ... Богородичан, глас исти:**

О! чуд(ес)а новог, [изнад] свих древних чуд(ес)а, јер ко зна[де] за • Матер која без мужа роди, и на рукама носи Оног који држи сву твар, који се по Божијој вољи [од Ње] роди. Њега као Дет(енц)е својим рукама носећ(и), Пречиста, и материнску слободу пред Њим имајућ(и); не престај да молиш за оне који Те поштују, да се сажали и спасе душе наше.]*⁶

На благосиљању хлебова: тропар, глас 4.*⁷

Од младости своје вјерно служио си Господу, * тијело земљи а душу небу предао јеси. * Борећи се са гријехом и силама овога свијета, * ћелијепинерску светињу од безбожника си бранио, * старца Стефана Пиперског си слиједио у све дане живота својега. * Моли, Свештенмучениче Боривоје, * Христа Бога да спасе душе наше. **[Двапут.]**

И: Богородице Дјево ... [Једном.]

НА ЈУТРЕЊУ.

Тропар Свештенмученику, глас 4:

Од младости своје вјерно служио си Господу... [Двапут.]

Слава ... и сада ... Богородичан, глас исти[:

Ово је од века сакривена и анђелима тајна незнана: Тобом се Богородице, онима на земљи јави Бог, у несливеном сједињењу се оваплотив(ши), и крст [драго]вољно нас ради примив(ши); њиме васкрсав(ши) првосазданог, спасе од смрти душе наше.]*⁸

⁶* мој превод са црквено-словенског језика, део у угластим заградама [...] не даје се у изворнику.

⁷* тропар и кондак је написао митрополит Црногорско-приморски г. Амфилохије (Радовић) у манастиру Ћелија Пиперска, на Источни петак, 24/11. априла љ. Г. 2020.

⁸* мој превод са црквено-словенског језика, део у угластим заградама [...] не даје се у изворнику.

По 1. стихословљу: сједалан, глас 2:

Тамним мрежама безбожништва и братомржње храбро си одолио, крстоносни Боривоје, лако бремене Христово носећи, Господу си омилио, и Исповједник Православне Вјере постао, и у блиставој одежди, мученичком крвљу позлаћеној, на Небу Цркве си заблистао као новопросијали Побједоносац Христов. [Двапут.]

Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти:

Теби, Војвоткињи, која се за нас бориш, радост срца свога узносимо и побједничке пјесме смјерно ти приносимо, која љубав Божанску у срца наша неуморно изливаш, и Мученике Христове у наручје своје привијаш, и Славом Божијом богато их украшаваш као непобједиве свједоке Васкрслог Сина Твог.

По 2. стихословљу: сједалан, глас 1:

Уским путем, за Христом, кроз живот си ходио, Свештеномучениче Боривоје, за Истину Божије Вјере непоколебљиво си се борио, као следбеник Светог Стефана Пиперског, вјерно чедо Цркве Христове си био и мученичком смрћу Вјечни Живот си наслиједио као непобједиви свједок Васкрсења Христовог. [Двапут.]

Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти:

Пресвета Владичице Богородице, Ти, која си са Сином својим Под свих људи највише страдала, и људски род бесконачно узвисила, бескрајном љубављу Божанском душе наше непрестано милујеш и са свима људима тајанствено састрадаваш, и за Вјечни Живот неуморно чуваш све који те поштују као Истиниту Матер Божију.

По полијелеју: сједалан, глас 8:

Молитвама Стефана Пиперског ублажен, Православном Вјером са свима Светима збратимљен, у крсноме страдању са Христом сједињен, мученичким вијенцем на Небу прослављен, Свету Тројицу – Бога Љубави истинито си посвједочио, Свештеномучениче Боривоје, отацтво своје вјерношћу си украсио, љубављу Божанском Богу све си призвао и са Неба све нас обасјао Славом Христовом. [Двапут.]

Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти:

Небеску двер и кивот, [свесвету гору, светли облак – опевајмо, неопаливу купину, словесни рај, Евино дозвоње, све васељене велику ризницу, јер се у њој обави спасење свету, и опроштење древних сагрешења. Тoga ради Њој вапи[je]мо: Моли се Сину Твоме, да опроштење сагрешења дарује, онима који се побожно (по)клањају свесветом Породу Твоме.]*⁹

Стенена: 1. антифон, глас 4: Од младости моје ...

Прокимен, глас 4:

Часна је пред Господом * смрт преподобних Његових.*¹⁰

Стих: Шта ћу узвратити Господу за све што ми је дао?*¹¹

Све што дише ...

По 50. псалму: стихира, глас 6:

Када су у тешким ратним временима богомржње безбожници страшна звјерства народу своме чинили, и слуге Божије немилосрдно прогонили и убијали, ти си, Боривоје Свештенумучениче, храбро срце имао, и за Христом Господом у јуначку смрт пошао, највећу љубав ка Господу своме мученичком крвљу посвједочио, Царство Бога Љубави задобио са свима који страдају на уском путу Христовом.

Канон Богородици са ирмосом на 6, и Свештенумученика на 8.

Канон Свештенумученика Боривоја Ћелијеперског, гл. 8.

Песма 1. Ирмос:

Прешавши воду као копно и побјегавши од египатског зла, Израиљац клицаше: Избавитељу и Богу нашему појмо!

Боривоје Ћелијеперски Мучениче, са Господом Христом сједињени и на мученичко страдање од Господа призвани, подвижничким животом Господу си се приближио и Светом Љубављу са Господом сјединио, мученичком крвљу љубав своју си запечатио и помиловао све који славе свети спомен твој.

⁹* мој превод са црквено-словенског језика, део у угластим заградама [...] не даје се у изворнику.

¹⁰* Пс. 115,6.

¹¹* Пс. 115,3.

Достојан наследник Стефана Пиперског си био, Боривоје Свети, молитвом и постом даноноћно Господу си служио, блистави светионик Вјере постао и од злих безбожника за Вјеру пострадао и Светом Стефану Пиперском на Небу се придружио са којим моли Бога да се спасемо. **Слава ...**

Уским путем да ходиш за Христом, одувијек си желио, Боривоје Свештеномучениче, завјете дате Господу беспрекорно си испунио, за свету Вјеру да пострадаш смјерно си прихватио, мученичком смрћу бесмртност си задобио и Вјечношћу све нас надахнуо, молећи Бога да нас грешне спасе. **И сада ... Богородичан:**

Радуј се, Престоле Цара Славе, радуј се, Божанска Трпезо надумна, радуј се, богозарна молитво хришћана, радуј се, најсветија пјесмо страдалника, радуј се, најдража славо мученика, радуј се, Васкрсењем Христовим Обрадована, радуј се, Љубављу Божанском запечаћена, Владичице Пресвета Богородице, тебе молимо; моли Бога за нас.

Пјесма 3. Ирмос:

Небескога свода Врхотворче и Господе, и Цркве саздатељу, Ти ме утврди у љубави Твојој, крају жеља, Тврђаво вјерних, једини Човјекољупче.

Као пустињак ћелијепиперски си живио, крст свој монашки достојно си носио, Царство Небеско свима си свједочио, и у страшном мучеништву са Господом заувјек се сјединио, Боривоје Свештеномучениче, моли Бога за спасење наше.

Цијелога живота ране Господа Христа на тијелу своме си носио, Боривоје Свештеномучениче, највећу саблазан братомржње и богомржње одважно си презрео, и највећу утјеху од Господа измолио, и као Мученик непобједив за Христа пострадао, Који те је славом Својом на Небу увјенчао као непобједивог свједока Свог. **Слава ...**

Ријенац славе блиставе Господ Христос ти је сплео, мученичком крвљу твојом одежду ти заблистао и славом светог Васкрсења Свог те украсио и достојном званицом у Царству Небеском те прославио, Боривоје Свештеномучениче, зато те молимо, моли Бога за спасење наше. **И сада ... Богородичан:**

Ти, која ране наше, материнским молитвама својим, неуморно превијаш, и греховну таму из срца наших одгониш, и за сваку душу напаћену Сина свога, Христа Бога, неућутно молиш, Теби вапијемо, Владичице Богородице, моли Бога да се спасемо.

Сједалан, глас 4:

Као смјерни монах, доследан следбеник Стефана Пиперског си био, силом Крста Христовог наоружан, безбожнике љуте си посрамио, и у мученичку смрт са радошћу пошао, Боривоје Свештеномучениче, рајске двери си нам отворио и Вјечни Живот свима посвједочио радошћу Васкрсења Христовог. [Двапут.]

Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти:

Догоса Очевог, Христа Бога нашег, [из Тебе оваплоћеног познасмо, Богородице Дјево, једина Чиста и Благословена; зато Те непрестано опевајућ(и) величамо.]*¹²

Пјесма 4. Ирмос:

Господе, чух тајну твога домостроја спасења, разумјех дјела Твоја и прославих Твоје Божанство.

Боривоје Свети Мучениче, Православне Вјере – поборниче, Новоприсијали Христов Побједоношче, што си за Господа тешку битку био, у временима богомржње и тешких ратних страдања, народ Божији Ријечју Божијом си утврђивао, молитвом и постом над братијом бдио, и мученичком смрћу све си просветио силом Васкрсења Христовог.

Крст свој носећи, Господа Христа достојан свештенослужитељ си био, заповијести Божије творећи, Творца свога си прославио, свјетлошћу богопознања просвијетљен, народ Божији си просвећивао и Господу све посвећивао, Свети Свештеномучениче, моли Бога за спасење наше. Слава ...

Живећи по светом Јеванђељу, Вјечни Живот неуморно си благовијестио, свјетлозарни Боривоје, највећу жртву љубави Господу си принио, крвљу својом мученичком отачаство си покропио и Свету Цркву украсио славом Васкрсења Христовог. И сада ... Богородичан:

^{12*} мој превод са црквено-словенског језика, део у угластим заградама [...] не даје се у изворнику.

Пресвета Владарко Богородице, Ти, која нас у Вјери Божијој чудесно утврђујеш, и на уском путу Христовом непогрешиво водиш, и за Вјечни Живот премудро нас припремаш, и у мученичком страдању дјецу Божију бодриш, молимо те: моли Бога за спасење наше.

Пјесма 5. Ирмос:

Просвети нас заповијестима Твојим, Господе, и мишицом Твојом узвишеном подај нам мир Твој, Човјекољупче.

Свјетлозарни небески свјетилнице, Боривоје нови Христов Мучениче, смрт за вјеру праћедовску радосно си прихватио, мученичком смрћу, са Христом, смрт си поразио и у сабору Светих, васкрсом душом својом, свима засијао као непобједиви војник Христов.

Као голуб безазлени кроз живот си ходио, Цркви Светој послушан си био и сузама свога старог оца лако си одолио када те је од страдања светог одвраћао и од пута неизвјесног устављао, Свети Боривоје Свештеномучениче, моли Бога за наше спасење.

Слава ...

Крсним знамењем наоружан, на тешки пут страдања, послушан Светом Митрополиту, са вјерним народом и свештенослужитељима си пошао, и силом Крста Христовог, искушења тешка си побиједио, страха богомрских безбожника ниси се убојао, и у смрт за Христа одлучно си кренуо, и Господа свога славно прославио побједничком смрћу својом. **И** сада ... **Богородичан:**

Најсветије блистање славе Христове, најтврђе утврђење Љубави Божије, Божанствена Богородице, Ангеле на Небу си удивила и од вјечне смрти си нас својим рођењем избавила, сушту Бесмртност – Христа нам родивши, и од гријеха и ђавола ослободивши сав напаћени људски род.

Песма 6. Ирмос:

Излићу молитву ка Господу и Њему ћу казати туге своје, јер се душа моја испуни зала и живот се мој приближи аду. Па се молим као Јона: Боже, изведи ме из трулежи.

Жртву свету свагда Господу си приносио, Свештеномучениче Боривоје, који си себе самог као жртву угодну Христу Богу принио, и тако свештенослужење своје савршеним учинио, и за све се пред Богом заступио, мученичком крвљу својом.

У највећим мукама, са Крста, Господа си славио, и највећу љубав, као уздарје Господу, на Небо си послао; и за безбожнике љуте Богу се помолио, да их од богомржње и братомржње исцијели, и свима милост Своју да подари љубављу Васкрсења Свог. **Слава ...**

Га Господом, који се у распетима скрива, једно си био, Боривоје Свети, од младости своје за Живот Вјечни неуморно си се борио, крвљу својом мученичком душе наше си оживио, и Ангеле на Небу распјевао свјетлошћу Васкрсења Христовог. **И сада ... Богородичан:**

Нигдје немамо помоћи и нигдје немамо утјехе изван Тебе, Владичице; Тебе молимо, помози нам да се од злих људи и духа лукавога избавимо, и да Господу Христу радосно служимо, молитвама твојим.

Кондак, глас 7:

Исповједник Митрополит Гаврило име Ти је дао, да би га својим мучеништвом први освештао, и прави Боривоје Христове истине постао. Тако си име у календар Светих уписао, поставши вјерни свједок Свете Тројице, Бога љубави, те се кроз твоју жртву Богочовјеково распеће прослави, заступниче наш и рода српскога крстоваскрснога. **Икос:**

У временима братомржње и тешких ратних страдања, када су безбожници, у Другом Великом рату, народ Божији немилосрдно гонили, и сурова звјерства слугама Христовим чинили, ти си се, Боривоје свети, за вјеру Христову до краја борио, свети благослов духовног пастира свога, Митрополита Гаврила, испунио и монашко име своје мученичком крвљу освештао, које ти је пастир добри прозорљиво надјенуо, да се као витез Христов за Свету Вјеру Православну бориш, подвигом својим Христа васкрслога да прославиш, и милост Божију да измолиш за све који ти поју:

Радуј се, свети митрополит Гаврило ново монашко име – Боривоје – ти је дао!

Радуј се, име своје у календар Светих, животом својим светим, си уписао!

Радуј се, јер је страдање твоје свети отац прозрео!

Радуј се, јер си једино Господа Христа у срцу своме носио!

Радуј се, јер име ти бјеше предивно знамење!

Радуј се, Свете Цркве непобједиви борче и вјечно утврђење!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

Пјесма 7. Ирмос:

Некада у Вавилону младићи из Јудеје дошавши, вјером Тројичном пламен пећи угасише појући: Боже отаца наших, благословен јеси!

Бесмртни хор светих Мученика на Небу се удивио, Светог Стефана Пиперског весело си загрлио, Свети Свештеномучениче Боривоје, преславним вијенцем мученичким на Небу сијајући и весело појући: Боже отаца наших, благословен јеси!

Ангели Божији Небо разиграше и Сви Свети, на светом сабрању, Црквом се распјеваше, вјерни људи Божији мученичку смрт твоју прославише, и једним срцем Христоносним, сви Богу запјеваше: Боже отаца наших, благословен јеси!

Христа ради љута страдања те задесише, Свештеномучениче Боривоје, који си до изливања крви пострадао, за Господом Христом непоколебљиво ходећи, свагда ликујући и весело Богу појући: Боже отаца наших, благословен јеси! **И** сада ... **Богородичан:**

Најбезазленија Божија Голубице, Владичице наша Богородице, Теби, којој се бесмртни хорови бесконачно радују, и Ангели Божији неућутно поју, Теби се безбројни хришћани свим срцем предају, пјевајући: Боже отаца наших, благословен јеси!

Пјесма 8. Ирмос:

Цара небеског, Кога поју војске Ангелске, хвалите и преузнасите у све вјекове.

Гветом Вољом Божијом на Крсту распет, са Крста Господа си славио, зато ти је Христос тајну Распећа Свога открио и причасником свјетлости истинитог богопознања те учинио, да Господа појеш дјела и преуносиш Га у све вјекове!

Гвети Свештеномучениче Боривоје, услиши ово наше мало мољење, ти, који Христу Цару величанствено предстојиш и за људе Божије, молитвама светим, непрестано се бориш, и Свету Цркву бесконачно радујеш, Господа појући дјела и преуносећи Га у све вјекове! **Слава ...**

Утешким временима ратних страдања мученички си живио, свети манастир и Божију Вјеру од безбожника си чувао, многе боли и ране Христа ради трпио, постом и молитвом ближње своје чувао, добри пастир стада Христовог си био да Господа поје дјела и преуноси Га у све вјекове! **И сада ... Богородичан:**

Чудесни Изворе огњезрачни, просвијетли зрацима Твоје бесмртности помрачени ум мој, Ти, која си Истиниту Свјетлост родила, и вјерне људе обесмртила најсветијом Љубављу твојом, Господа појући дјела и преуносећи Га у све вјекове!

Пјесма 9. Ирмос:

Спасени тобом, Дјево чиста, ми те исповиједамо као истинску Богородицу, величајући те са бестјелесним хорovima.

Утешким страдањима, срамоћењу и мученичкој смрти Господа Христа си слиједио, и са Христом си васкрсао, Православну Вјеру крвљу свједочећи и Господа молећи да спасе напаћени народ свој.

Гвјетлошћу твоје мученичке крви просвијетљени, радошћу васкрсле душе твоје обрадовани, молитвама твојим светим обасјани, Боривоје Свети, молимо те, моли Бога за нас. **Слава ...**

Дјечијом чистотом украшен, у Царству Божијем си живио, мученичком крвљу обрадован, у Царство Небеско са Господом си се вазнио и Христа Бога славно прославио, и у рајским насељима мјесто свима припремио, који те у пјесмама славимо и молимо: Боривоје Свети Свештеномучениче, моли Бога за наше спасење. **И сада ... Богородичан:**

Ти, која си непорочно Бога Логоса родила и сав род људски ологосила, и рајске двери нам отворила свјетлошћу Васкрсења Христовог, молимо те, Владичице наша, моли Бога да се спасемо.

Свјетилан:

Као сунце огњезрочно, на Небу Цркве преславно сијаш, Боривоје богозарни, и свјетлошћу истинитог богопознања срца наша обасјаваш, као најсјајнији украс Рајско Небо красећи и сву васељену радујући, свјетлошћу Васкрсења Христовог.

Слава ... **и** сада ... **Богородичан:**

Просвијетли, Најсветлија, греховну таму нашу, и из мрака безбожништва, богомржње и братоубиства нас избави, и од вјечне таме спаси сав богочежњиви народ твој.

Хвалитне стихире, на 4, глас 5:

Радуј се Боривоје Свети, Пиперски Свештеномучениче, новопросијали Христов Побједоношче, који си за Вјеру Христову са Божијим народом пострадао, и све нас од богомржње и братомржње, молитвама светим оградио, и на Небо душе наше вазнио мученичком крвљу својом. [Двапут.]

Данас Црква Христова торжествује, и празник твој свети достојно празнује, Боривоје Свештеномучениче, необориви стубе Цркве Божије, непобједиви ратнике Вјере Христове, који си нас све молитвама својим помиловао и у Љубави Божијој утврдио силом Васкрсења Христовог. [Двапут.]

Слава ... глас 6:

Ходите сви вјерни, прославимо данас са свима Светима, Боривоја Светог Свештеномученика, свештени украс Неба Рајскога, у страшним страдањима прослављеног, мученичком смрћу обрадованог, Побједоносца новојављеног, који је славно у Господу васкрсао и све нас са Неба позлатио, мученичким молитвама својим.

И сада ... Богородичан, глас исти:

Богородице, Ти (је)си лоза истинита, [на којој нам израсте Плод живота; Теби се молимо, моли се, Владичице, са светим свештеномучеником Боривојем, [и свим Новомученицима из рода нашега,] да се спасу душе наше.]*¹³

Велико славословље.

НА ЛИТУРГИЈИ.

[Служба свештеномученику.

Блажена: Канон светогa: 3. и 6. пјесма.]

Манастир Ћелија Пиперска.

^{13*} моја допуна и превод са црквено-словенског језика, део у угластим заградама [...] не даје се у изворнику.

**АКАТИСТ СВЕТОМ СВЕШТЕНОМУЧЕНИКУ
БОРИВОЈУ КЕЛИЈЕ-ПИНЕРСКОМ.**

КОНДАК 1.

Ходите сви вјерни, Господу се помолимо, и Превјечно Сунце Правде чистим срцем угледајмо како Светом Црквом незалазно блиста, и јато свијетлих небеских сила гдје неућутно слави Господа свога Христа, и међ' њима светионик који са Небеса сјаје: Боривоја мученика, гдје ангелским пјесмама Христа радује, и свештеним молитвама рајско Небо Божје краси, и благослов с Неба шаље свима који га пјесмом славе:

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

ИКОС 1.

Увременима братомржње и тешких ратних страдања, када су безбожници, у Другом Великом рату, народ Божији немилосрдно гонили, и сурова звјерства слугама Христовим чинили, ти си се, Боривоје свети, за вјеру Христову до краја борио, свети благослов духовног пастира свога, Митрополита Гаврила, испунио и монашко име своје мученичком крвљу освештао, које ти је пастир добри прозорљиво надјенуо, да се као витез Христов за Свету Вјеру Православну бориш, мученичком крвљу Христа Васкрслога да прославиш и милост Божију да измолиш за све који ти поју:

Радуј се, Боривоје Свети, за Вјеру Божију непоколебљиво си се борио!

Радуј се, неустрашиви Христов војниче, Господ те је светог мучеништва удостојио!

Радуј се, јер си мученичком смрћу Васкрслога Христа славно прославио!

Радуј се, свјетлошћу страдања својих сву васељену си обасјао!

Радуј се, јер име ти бјеше предивно знамење!

Радуј се, Свете Цркве непобједиви борче и вјечно утврђење!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 2.

Божијом љубављу закриљен, од најмлађих дана, благословом родитеља, Господу био си посвећен, који су те од малена благочешћу учили и у срце христолику љубав ти уписали да животом својим Богу свето послужиш и да Господа Христа благочестно славиш, појући Му: **Алилуја!**

ИКОС 2.

Богозарна мати твоја, преминувши овим свијетом, рано те је оставила и Пресветој Владичици матерински повјерила, која те је од малена, срце твоје познајући, за свештену службу Богу намијенила, па ти појемо:

Радуј се, јер си као дијете млађано свим срцем и душом Господа заволио!

Радуј се, од дјечачких дана, Господу да служиш једино си желио!

Радуј се, Владичици Богородици ти си омилио!

Радуј се, боголиком душом Господу си угодио!

Радуј се, Небеске Љубави божанствено сијање!

Радуј се, Православне Вјере утврђење!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 3.

Гловесну службу Богу да приносиш Господ је благоволио, богословску школу да учиш свето те благословио, а ти си талант Божији вјерно умножио и најбољим младим богословом постао да Га славно прослављаш: **Алилуја!**

ИКОГ 3.

Христом озарен, Боривоје Свети, да посветиш сав живот свој Господу, ватрено си желио, зато те је Господ ангелскога чина удостојио и најљепшу ти службу монашку повјерио и на свештено страдање те призвао, па ти пјевамо:

Радуј се, свети Митрополит Гаврило ново монашко име – Боривоје – ти је дао!

Радуј се, име своје у календар Светих, животом својим светим, си уписао!

Радуј се, јер је страдање твоје свети отац прозрео!

Радуј се, јер си једино Господа Христа у срцу своме носио!

Радуј се, љубав своју ка Господу, крвљу си запечатио!

Радуј се, мученичким вијенцем Небо си украсио!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 4.

Видећи твоју пламену ревност и ангелску смјерност, Господ те је и ђаконског чина удостојио, па си убрзо и јеромонах постао, подвигом и трудом Богу беспрекорно утађајући, и Христу своме непрестано усходећи, ангелску пјесму појући:
Алилуја!

ИКОГ 4.

Небески покровитељ твој, Преподобни Стефан Пиперски, тихо се Богу за те молио да вјерно Богу служиш и да, крст свој носећи, стопама Христовим непоколебљиво ходиш, Боривоје Свети, па те је наследником Преподобног Стефана Господ учинио и за игумана Ћелије Пиперске поставио, а ми ти појемо:

Радуј се, пустињаче пиперски, вјерни следбеник Светога Стефана си био!

Радуј се, древних светих отаца подражатељ и ти си постао!

Радуј се, испоснички живот си заволио!

Радуј се, Духом Љубави Вјечнога Живота си се испунио!

Радуј се, постом, бдењем и молитвом душу си украсио!

Радуј се, мученичком крвљу својом, Цркву си позлатио!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 5.

У времена мирна, тихим подвигом си живио, углед своме стаду и братији си био, а кад дође вријеме Великога рата и свеопштег страдања, небивале братомржње и ратног поклања, скрнављења свега светог и отимања, убијања Божијих слугу и прогона, ти си, Боривоје Свети, крст народног страдања као свој крст понио, са Христом Господом се сараспињући, Богу свето појући: **Алилуја!**

ИКОГ 5.

Гветим смирењем украшен, Господом Христом вођен, од искушења си се уклањао и од богоборних злотвора се скривао, братију распуштао и опет у манастиру окупљао да, силом Божијом у немоћи кријепљени, молитвом и постом Богу вјерно служите и да народ Божији од духова злобе чувате, зато ти пјевамо:

Радуј се, цјеломудрија наставниче, поборниче молитве и покајања!

Радуј се, свештени сасуде истинитог богопознања!

Радуј се, као Ангел Божији, земљом си ходио!

Радуј се, јер си на горка страдања спреман био!

Радуј се, небеском мудрошћу изобилни!

Радуј се, Христов Побједоношче силни!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 6.

Богомудри Боривоје, у времена најтежа, непријатеља Вјере Божије ниси се убојао и ниси народ Божији сиротим оставио, већ си храбро крст свој носио, народ у вјери утврђујући, Јеванђеље посвуда благовијестећи, Бога славећи: **Алилуја!**

ИКОГ 6.

У силној јарости, нечастиви се на тебе свом жестином тада окомио, слуге своје безбожне и помрачене упослио, да те хапсе и приводе и да те са земље живог уклоне им наредио! Оклоп вјере и кацигу спасења узевши, из манастира кротко си се повукао, Боривоје Свети, живот свој Господу предајући и Богу се молећи, а ми ти појемо:

Радуј се, јер си Вјеру Отаца у народу утврђивао!

Радуј се, јер си народ Божији у Христу сабирао!

Радуј се, бескрвну жртву Господу свагда си приносио и стадо Христово свјетлошћу богопознања просвећивао!

Радуј се, у биједним истјазавањима ниси се поколебао!

Радуј се, непријатељима Божије вјере, Господа Христа кротко си свједочио!

Радуј се, светим смирењем својим, крсног страдања си се удостојио!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 7.

Адски злодух мржње брата је са братом тада посвадио, помрачени народ са Богом је заратио, на све што је најсветијем Богу мило било – зло је ударило ... И Пиперска светиња страшно тад пострада, прије тога никада не видећи таквог јада! Безбожници биједни манастир запосјеше, келије у тамнице грозне претворише, народ Божији у њима бестидно мучише, свештене књиге огњем сагорјеше, цркву и светињу оскрнавише, јер хтједоше неућутну молитву да заглуше која се, у светињи, Богу приносила и милост Божију на све призивала божанственом пјесмом: **А**лилуја!

ИКОГ 7.

Тешка страдања Пиперске светиње најпрва мучења твоја су била, Боривоје Свети, кад је душа твоја крв из срца продила, па си се зато борцима за светињу Вјере придружио, Бога молећи за милост да ти гријехе опрости што си као свештеник Божији пошао да се за светињу Вјере прађедовске бориш и да свети манастир од безбожника одбраниш, па ти радосно пјевамо:

Радуј се, да се бориш за Христову Вјеру, именом твојим Господ ти је благословио!

Радуј се, непобједиви Боривоје, за крст часни и слободу златну неустрашиво си војевао!

Радуј се, против мрачних духова злобе најтеже битке си био!

Радуј се, јер си, са вјерним народом, светињу манастира од богохулних безбожника одбранио!

Радуј се, Свети Боговидче, страдање за Христа с радошћу си прихватио!

Радуј се, божанствени свједок Живота Вјечнога си био!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 8.

На молбу племенских старјешина, Ћивоту Светога Стефана, по светој дужности ти си се вратио, у похараној светињи, кандило пред светим ћивотом поново си зажегао, братију и народ на молитву сабирао, у тешкој оскудици и немаштини Богу свето служио, Који ти је добре људе слао и на разне начине помагао; а ти си, Боривоје Свети, молитву Господу свагда узносио, и благодарну пјесму Богу приносио, даноноћно пјевајући: **А**лилуја!

ИКОС 8.

Поновна страдања светињу Божију и душу твоју снађоше, Свети Новомучениче, када су богомрски безбожници изнова манастир напали и штету нову причинили, али ти си манастир од најгорег страдања избавио, и потпуно рушење манастира спречио! Зато ти радосно пјевамо:

Радуј се, као ангел лакокрили, до команде своје војске, до Спужа си отрчао, и да поштеде манастир од страшног грантирања на кољенима си молио!

Радуј се, тешко урушен манастир наново си, са радошћу, обнављао!

Радуј се, за свеопште помирење завађеног брата с братом, оца са сином, даноноћно Господа си молио!

Радуј се, светињу обнављајући, Свету Вјеру у души народној си утврђивао!

Радуј се, највећу жртву љубави Господу си принио!

Радуј се, као блистави камен Божијега града на Небу си засијао!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 9.

Ангели на небу су се удивили твојој смјерној послушности, Боривоје Побједоносче, када си одлуку Митрополита свог Јоаникија Свештеномученика о повлачењу народа и војске испоштовао, и са браћом збјегу народном се придружио, тешкога пута ни смрти се не бојећи, Господа свагда славећи пјесмом: **А**лилуја!

ИКОС 9.

Тешко је људским ријечима описати страшне патње и страдања колоне народа која је најгоре муке ратнога пута претрпјела, од глади и болести и зиме умирала, мртве крај пута остављала, ка савезницима у Европу идући, страшно њихово издајство не слутећи! Ангели су заплакали кад су прваке народне усташе крвнички убили, али ти си, Господом кријепљен, Свети Боривоје, храбро са народом и свештенством пут наставио, Бога се држећи и Христа ради све трпећи! Зато ти појемо:

Радуј се, као јагње Божије, Цркви Светој послушан си био!
 Радуј се, са Божијим народом, Господу Христу си се сараспео!
 Радуј се, у највећој немоћи, над стадом Христовим си бдио!
 Радуј се, богомудро стадо своје на мучеништво си храбрио!
 Радуј се, пастиру добри, јагањце Божије љубављу Христовом си кријепио!
 Радуј се, у највећим страдањима, Христа Бога са Крста си славио!
Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоносче!

КОНДАК 10.

Господ је молитве твоје услишио, Боривоје Свети, и милост највећу показао када је вјерни народ Свој славног мучеништва удостојио, када су колону народа Божијег савезници Енглези са границе, мјесто у Европу, у логоре безбожника предали и тебе, заједно са народом и свештенослужитељима, Христа ради, у смрт послали док си ти пјесму вјечне радости Господу појао: **А**лилуја!

ИКОГ 10.

Га молитвом на уснама и милошћу према својим мучитељима, које си на суд Божији опомињао и кротко им састрадавао, са тихом радошћу у смрт за Господа си пошао, и неустрашиво последње ријечи пред целатима изговорио да си војник Христов! Зато ти пјевамо:

Радуј се, свети Исповједниче, јер су те као Господа Христа на суд извели и страшним мукама љуто те мучили!

Радуј се, ти, кога су Христа ради срамно обнажили и као Христу ти се нарутали!

Радуј се, јер те је у одежду бесмртности, крвљу твојом позлаћену, Господ одјенуо!

Радуј се, јер си Христа ради мученичку смрт пожелио!

Радуј се, јер су из утробе твоје, Христа ради прободене, извори Живе воде потекли!

Радуј се, јер су из сјемена мученичке крви твоје, Христа ради проливане, стасали безбројни хришћани!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 11.

Га мноштвом свештеномученика и новомученика српских, којима се не зна ни гроба ни мрамора, Свети Боривоје, ти славно пострада, Васкрслога Христа неуморно свједочећи и Царство Божије, у сабору светих, радосно нам јављајући, бесконачну пјесму с Ангелима појући: **А**лилуја!

ИКОГ 11.

Непобједивим Мучеником Својим Господ Христос те показа, Боривоје Свештеномучениче, када те свјетлошћу Васкрсења Свога славно обасја и силу вјечне Љубави Своје дарова да Га у превјечним хорovima неућутно славиш и да молитвама својим светим Божију милост измолиш за све нас који ти пјевамо:

Радуј се, драгоцјени украсу Пиперске Ћелије!

Радуј се, у крсном страдању, са Господом Христом заувјек си се сјединио!

Радуј се, свештеним ранама украшен, богомрско безбожништво си изобличио!

Радуј се, мученичком крвљу просвијетљен, таму невјерја заувјек си одагнао!

Радуј се, са Крста Господа славећи, свјетлошћу истинитог богопознања све си просвијетлио!

Радуј се, славне смрти удостојен, вјечном радошћу све си обасјао!

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 12.

Гледујући вјерно Господу свом, Христу Распетом, уским путем страдања, цијелога живота, непоколебљиво си ходио, Боривоје Свети, ране Господа свога на тијелу своје радосно си носио и мученичком смрћу Бога прославио, славно свој побједнички вијенац носећи, васкршњу пјесму Творцу пјевајући: **Алилуја!**

ИКОС 12.

Устрашним страдањима, Боривоје Побједоношче, ниси се поколебао, за Свету Вјеру борећи се, за Царство Небеско у душама нашим си се изборио, и милост Божију за све нас измолио који ти појемо:

Радуј се, Светог Стефана Пиперског вјерни сапутниче!

Радуј се, ти, који се за спасење наше непрестано бориш!

Радуј се, народа Божијег неуморни заштитниче!

Радуј се, јер небеским пјесмама Превјечнога Бога неућутно славиш!

Радуј се, исцјелитељу свих који те са вјером призивају!

Радуј се, заступниче свих који ти весело поју:

Радуј се, Боривоје Свештеномучениче, Свете Цркве Христове новопросијали Побједоношче!

КОНДАК 13.

Гвети Боривоје Свештеномучениче, новопросијали Христов Побједоношче, ти, који си мученичком смрћу својом Господа Христа славно прославио и свјетлошћу Васкрсења Христовог сву Васељену обасјао, у Истинитој Вјери све си утврдио, и у Вјечни Живот све људе призвао, тебе молимо да нас

сачуваш од тамних мрежа лукавога и мрачних стихија овога вијека, и да нам у часу искушења помогнеш и од братомржње и богомржње напаћене људе исцијелиш, и у Господа опроштај гријехова наших измолиш да се и ми удостојимо са тобом у вјечности Господа да славимо бесконачном пјесмом: **А**лилуја!

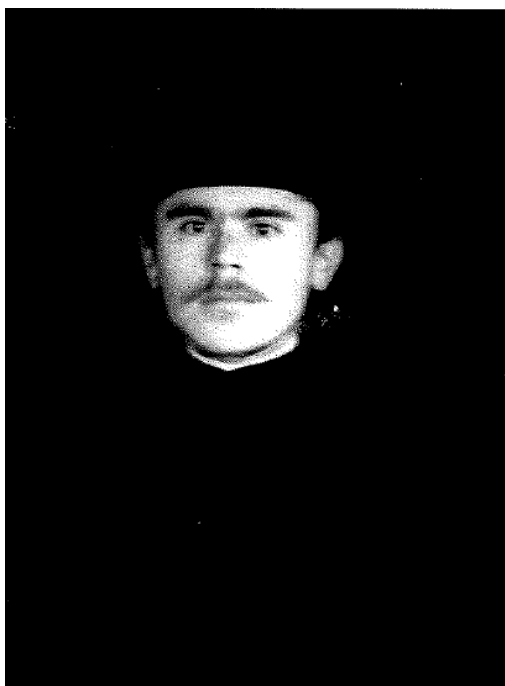
[Овај кондак се чита три пута, па онда:

Икос 1: У временима братомржње и тешких ратних страдања ...

и Кондак 1: Ходите сви вјерни, Господу се помолимо ...]

МОЛИТВА СВ. СВЕШТЕНОМУЧ. БОРИВОЈУ ТЕЛИЈЕ-ПИПЕРСКОМ.

Свети Свештеномучениче Боривоје Побједоношче, Божје Правде и Истине непоколебљиви поборниче, ти, који са безбројном војском Мученика Христових на Небу сада ликујеш и непрестано се за сваку душу хришћанску, молитвама својим светим, неодступно бориш, крвљу својом мученичком гријехе наше омивајући и Божанском љубављу својом све људе милујући, тебе молимо, Свештеномучениче: моли Господа да нам опрости неправде наше и извида наше ране, да нас од злога, братомржње и богомржње избави и силу Љубави Своје подари да Васкрсењем Христовим свима све опростимо и у непролазној радости свих светих, Бога вјечно да славимо. **А**мин!

Игуман Боривоје (Томовић).

ЖИТИЈЕ СР. СВЕШТЕНОМУЧ. БОРИВОЈА ЋЕЛИЈЕ-ПИПЕРСКОГ.*¹⁴

Још од најранијих хришћанских времена, побожни људи су, покренути Духом Светим, записивали подвиге и мученичка страдања оних који су своје животе Христу приносили на дар. Као што бјеше таквих страдалника Христових у она давна времена, не остави Бог ни ово вријеме, у коме је безбожност дошла до свог врхунца, без оних који Њему служашу, Њему угодише и за Њега своје душе положише.

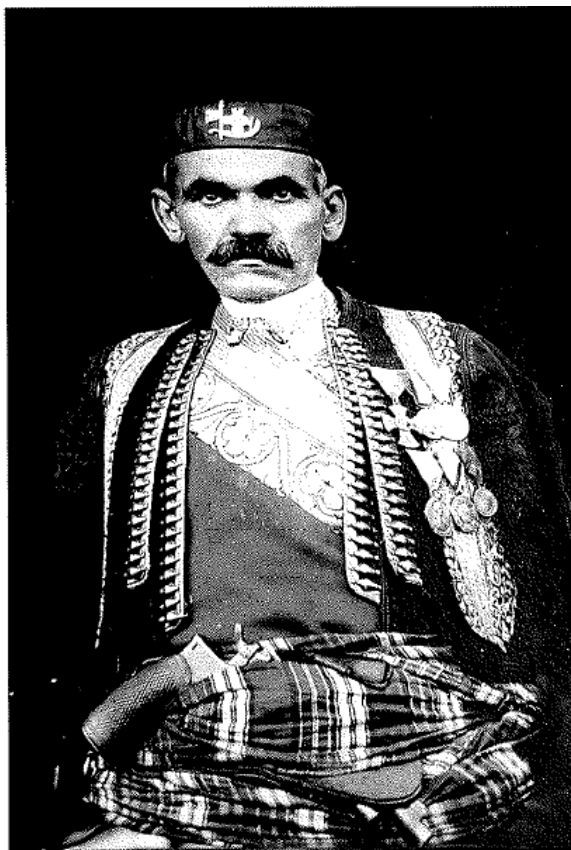
Ово је народ чији многи синови Бога оставише, све што је чесно и поштено погазише, и у коме се толика богомржња зацари, да је страшно о томе и мислити, а камоли писати. Ипак, не треба прећутати, ради користи следећих нараштаја. Утолико је достојнији похвале и дивљења овај Свештеносмученик Боривоје, који је и сам будући син овога народа, кренуо путем древних мученика и преподобних.

Свети свештеносмученик Боривоје родио се у Колашинским Пољима 17. јула 1910. године, од честитих родитеља, оца Радојице Томовића и мајке Јагоде. Отац Радојица је био веома угледан човјек у свом крају: као и отац му, Беле, био је црногорски барјактар. Крштен под именом Блажо, бјеше Свети Боривоје најстарији од тројице њихових синова, те га као првенца приносише Господу на дар. Родитељи су живјели побожно и тако васпитавали и своју дјецу, али се по побожности, од најранијег дјетињства, издвајао Блажо. Када је имао девет година, престави се његова побожна мајка. То је много потресло његову младу душу. Отац се поново ожени и жена Станица роди му шесторо дјеце.

У души Блажовој се од најранијих дјечачких дана појавила жеља да се посвети служби Богу. Стога напусти родитељски дом и оде уз сагласност оца да учи богословску школу у Цетињу. Завршио ју је са најбољим успјехом и чак био награђен. Његово срце је већ било непоколебљиво у одлуци да остави свијет и сав свој живот преда Господу.

Не зна се гдје је Блажо започео свој монашки живот, али позната је повијест о његовом монашењу, која је преношена са кољена на кољено. Замонашио га је митрополит Гаврило Дожић, потоњи патријарх српски. Када је при монашком постригу добио име Боривоје, ожалостио се и упитао Митрополита: „Преосвећени, који је то светитељ Боривоје и ко ће

^{14*} Житије написала монахиња Сара (Чолић).

Беле Томовић, црногорски барјактар, дјед Св. Боривоја.

Радојица Томовић, црногорски барјактар, отац Св. Боривоја.

ми бити заштитник?“ Митрополит му тада пророчки одговори: „Буди ти свет и освети своје име, да би оно убудуће имало свог заштитника.“ Млади монах тада није ни помишљао да ће поћи стазом древних мученика, који су Господу принијели не само своју душу, већ и тијело, претрпјевши љуте муке за свог Господа. Да ли је могао претпоставити новопострижени монах Боривоје колико ће пострадали његов народ и он, на челу са митрополитом Јоаникијем, прешавши Голготски пут – да би стигао до жељеног Христа.

Но, док још бјеше мирно, он је растао из силе у силу, обукавши се у одјећу смирења, те га врло брзо рукоположише у ђаконски, а потом и свештенички чин.

Жеља му је била да оде и посјети Свету Гору Атонску, и испуни му је Пресвета Богородица. Тамо се душа његова укријепи, напоји и утврди на том извору воде живе, па, по повратку у своје отачество, стаде још ревносније монашки живјети.

Јеромонах Боривоје већ у својој 28-мој години би постављен за настојатеља манастира Ћелија Пиперска, пред тешка и тегобна времена Другог свјетског поклања, богомржње и братоубиства. Истинитост народне изреке: „Тешко земљи куда војска прође“, у пуном смислу се показала у Црној Гори, па и у манастиру Ћелија Пиперска. Страхоте тога времена највише су погађале манастире и цркве, и однијеле животе многих свештенослужитеља Божијих. Неки су, бјежећи и скривајући се по шумама и варошима, избјегавали смрт и тако сачували животе и вјеру. Тако ће и Свештеномученик Боривоје у више наврата бити приморан да се скрива ван манастира, распуштајући братство и опет га окупљајући.

Иако млад, али ватреног духа и чврсте вјере, није се бојао да у народу утврђује вјеру и буди црквену и народну свијест, која се под утицајем безбожних комуниста гасила. Нова, безбожна идеологија узимала је све више и више маха, поготово код младих људи. Сви они који је нису прихватили сматрани су непријатељима и онима које треба ликвидирати. Тако је и брат брата предавао смрти, син оца, и није бивао поштеђен нико ко би се успротивио. Неколико пута су јеромонаха Боривоја приводили на саслушање и убјеђивали га да се одрекне Бога, али он је био непоколебљив и чудом Божијим остајао жив. Многе је ноћи морао провести у шуми испод манастира да га не би нашли и убили. На киши и мразу, био је радостан што, као његов љубљени Господ, нема гдје главу заклонити. Али, чувао је Господ слугу свог, те је дао у срце побожним људима из села да му шаљу неко парче кукурузног хљеба по дјечаку који

га је много волио. Дјечак би долазио на уговорено мјесто и затицао човјека Божијег на кољенима, у пламеним молитвама.

Једне хладне мартовске ноћи 1942. године, морао се са свом братијом склонити из манастира, да би сачували голе животе. Комунистичке вође бјеху наредиле да се јеромонах Боривоје ликвидира, јер је штетан за њихове интересе. Са болом у срцу је Светињу препустио безбожницима на милост и немилост, али, како је забиљежио у једном писму: од два зла бирајући мање, он је без игде ичега добјегао у Подгорицу, гдје је живио код личних пријатеља и од помоћи Националног одбора.

Св. Боривоје са мајком Јагодом, браћом Јовом и Миращем.

Партизани су запосјели манастир, Зграду, у којој је Његош основао прву школу у Црној Гори, претворише у болницу, а неке од мањих просторија користили су за тамнице – у којима су мучили оне који нису прихватили безбожну идеологију. По свједочењима, једну дјевојку су ондје мучили и убили.

Манастир је посједовао и веома значајну библиотеку, са много старих, ријетких и вриједних књига. Међу најдрагоцјенијим примјерцима била је књига из 12-ог вијека, за коју је народ, због њене старости, говорио да је пала са неба. Желећи да униште све духовно благо манастира, партизани су цијелу библиотеку и архив ставили наред једне од већих просторија и предали их огњу.

По казивању једног човјека из пиперског краја, у то вријеме неки од партизанских командира уће у цркву, и кад видје ћивот са моштима Светог Стефана, рече: „Шта ће ове суве кости овдје?“ Нису то, међутим, биле суве кости, већ цјелокупне мошти, цијело нетрулежно тијело Светитељево. Он је узео мошти и разбацао их по цркви. Можда овај догађај објашњава нестанак оба стопала Светог Стефана, до дана данашњег непронађених.

Дође тада и једна благочестива жена из села да донесе војсци оно што је свака кућа морала, па, прилазећи ћивоту, видје како Светитељ отвара ћивот, излази из њега и одлази преко капије. Од страха, не знајући да ли је то био сан или јава, 40 година о томе никоме није смјела проговорити, све док, крајем 80-тих, у манастир није дошао обновитељ и његов нови ктитор, отац Лазар Аџић. Тада је њему први пут исповиједила шта је видјела.

Свети Боривоје је све то вријеме бринуо шта се дешава са Светињом. Када су националисти кренули да ослободе манастир и Пипере, овај ревнитељ вјере, али и чојства и јунаштва, мада свјестан канонских правила, био је са војском све док партизани нису протјерани са територије пиперског племена. Племенске старјешине су га моиле да се врати ћивоту Светог Стефана. Није оклијевао, сматрајући то најсветијом дужношћу. А како је било овом страдалнику Христовом вратити се у Светињу, гдје је све осим голих зидова било уништено или однешено, само Господ зна. Иако једва да је било услова за живот, остао је ту са братством „да упали угашено кандило пред Ћивотом Светог Стефана и да вјерни народ, колико је то могуће, позове и окупи на заједничку молитву за спас вјере, народа и свега часног“. Због ревности за Свету Цркву, старања о свештеничком чину и Светињи, митрополит Јоаникије га је наградио ношењем црвеног појаса.

У оскудици и најнужнијег за живот, обраћао се на разне стране молећи и тражећи било какву помоћ за опстанак манастира и његовог петочланог братства. Али, помоћи скоро да није било. Са њим су у манастиру тада била његова браћа, Јово и Велимир. Свога млађег брата по мајци Јова, Свети Боривоје је школовао из манастира и тако је Јово завршио медицинску школу. Био је члан краљевске гарде и због своје храбрости добио двије медаље, које је породица оставила у наслијеђе манастиру. Откад су почели немири и рат, брат Јово је стално боравио у манастиру, да буде брату при руци и човјек од повјерења. К њима је дошао и брат Велимир, тешко рањен, Свети Боривоје га је лијечио и с

Божијом помоћи и излјечио, док је породица мислила да је погинуо. У то вријеме, дошла је у манастир Јела, невјеста њиховог брата Вељка, да обиђе Светог Боривоја и брата му Јова. Донијела им је што је на рукама могла понијети из Колашина, да имају – колико да нису гладни. Видјећи ђевере живе и здраве, и то не само двојицу, него и онога кога су већ оплакали, веома се обрадова и, пошто их дарива, похита да се врати дому своме и донесе радосне вијести укућанима. А пут до Колашинских Поља није био лак – пјешачила је два дана и двије ноћи.

У средини сједи Св. Боривоје.

А данас, 75 година касније, идући стопама своје мајке и стрица Боривоја, Новак Томовић је принио свој труд светом претку – прешао је пјешке 110 км од Колашинских Поља до манастира Ћелије Пиперске, путујући два дана и двије ноћи, да би стигао на прославу Светог Боривоја.

Но, да наставимо казивање о Светитељу. Није дуго трајао мир за манастир. Већ после неколико мјесеци, комунисти су опет освојили село и стационирали се у Ћелији Пиперској, а јеромонах Боривоје се наново морао скривати у шуми. Национална војска је, да би протјерала комунисте, почела да гранатира манастир. Када је то видио, овај страдалник Христов трчећи је отишао у Спуж, гдје је била смјештена

команда и, павши на кољена, молио да се поштеди манастир и Светиња од даљег гађања. У свом извјештају митрополиту Јоаникију о овим немилим догађајима, написао је: „Немогавши одољети себе, а да не видим шта ми је учињено од манастира Свете Ћелије, за чији сам се напредак нештедећи zaloжио — сјутрадан сам пошао са братом кроз неочишћени терен до манастира, гдје нас је на сваком кораку смрт вребала“. У овом нападу манастир је много оштећен, али се братство, ипак, већ после десет дана поново окупило.

Колико је тежак био њихов живот у том периоду, само свевидећи Господ зна. Основне ствари за живот које су били прикупили, сад су поново биле уништене, а овај пут су и манастирске зграде биле разрушене. Највише је страдала Алексијева кула. Ни тад се неуморни трудбеник Боривоје није поколебао у вјери, нити ослабио надом, већ је, још ревносније се залажући за обнову Светиње, писао и тражио помоћ код оних који су могли помоћи.

С лијева на десно пети по реду је Св. Боривоје.

Трудећи се да обнови грађевине ове Светостефановске светиње, он се још више старао да обнови и украси своју душу смиреноумљем, трпљењем, љубављу, пожртвовањем и свиме што је Господу угодно. Ни у највећој немаштини, није одбијао помоћ онима који су му се у невољи обраћали. Нека породица из села, кад није имала чиме да прехрани ни оно мало стоке што јој је остало, похита у манастир и замоли младог игумана да им помогне. А он је, усред вихора богомржње и братомржње, његовао у својој души миомирисни цвијет милосрђа и љубави према Богу и ближњем. Од онога што имаше нештедимице даваше милостињу, те тој сиротој породици даде неколико пашњака на коришћење. У знак

захвалности, они су после извесног времена донијели манастиру на дар једно јагње и предали га игуману. Када братија због оскудице хтедоше да закољу и поједу јагње, Свети Боровоје, милостивог срца, узео јагње у наручје и не даде да му се нешто деси. А сам ће као јагње Божије пострадали, свога Христа ради, и отићи у наручје Оца Небескога.

На фотографији су с лијева на десно: Арсеније, Антоније, Св. Боровоје и прота Новак Глигоровић 18.05.1940. год. испред манастира Ћелија Пиперска.

Служба испред манастира Ћелија Пиперска. Служе Св. Боровоје и прота Новак Глигоровић крајем 30-их година двадесетог вијека.

Само Господ Христос, Распети за живот свијета, видео је колико је свеноћних топлих молитава приносио милостивом Господу – да умири

завађени народ, да се слога и мир врате у помрачене душе људске. Али, промисао Божији бјеше другачији.

У таквим трудовима затекла га је одлука митрополита Јоаникија да се свештенство са војском и народом од Подгорице повлачи према Старом Расу, кроз Босну, према Словенији. Намјеравали су да стигну до савезника и Европе. У вријеме када је тек започео свој монашки живот, а потом и службу у Ћелијепиперској светињи, млади јеромонах није могао ни сањати да ће га његова љубав према Господу повести ван граница вољене му Црне Горе. Сада је, све што је било понос и дика овога народа морало напустити домове и вјековна огњишта у потрази за слободом. Тражену слободу ће, заиста, наћи отишавши у Горњи Јерусалим и тамо се засвагда населивши.

Хапшење Митрополита Црногорско-приморског
Јоаникија (Липовца) од стране комуниста у Загребу.

Одан свом Митрополиту, Свети Боривоје се са двојицом браће по тијелу прикључио овом збјегу, још једној у непрегледном низу таквих поворки у бурној историји нашег народа. Поворка са више од 20.000 људи, жена, дјеце, старца крајем новембра 1944. године кренула је из Подгорице.

Пролазећи поред Колашина свратио је са браћом, Јовом и Велимиром, да се поздрави са родитељем и својим најмилијима. Донијели су кофер који је Свети Боривоје, као најстарији син, добио у наслијеђе после смрти мајке Јагоде. Предао га је снахи Јели, рекавши:

„Чувај ми ово, да имам нешто од мајке у наслијеђе, ако се жив вратим. Ако ли се не вратим, остављам то теби и дјечи твојој.“ А отац, пошто их угости најбоље што је могао, поче их молити да не иду на тај тешки пут, или да бар један од синова остане са њим, „да се не деси да ми сва тројица погинете, па и ја од туге са вама не пођем.“ Али, Боривоје Свети, тврд као дијамант, не бојећи се ни тешка пута, ни саме смрти, одговори: „Куда иде Митрополит и народ, идем и ја, па како буде воља Божија.“ А Велимир рече оцу: „Зар могу оставити онога који ме је лијечио и, када се нико томе није надао, уз помоћ Светог Стефана излијечио?“ Ту се опростише и поздравише са својим најмилијим, па похиташе да се прикључе поворци страдалника.

CHIEF DEVELOPMENT MANAGER
SOUTH AFRICA

И. П. Копеев, Александровский институт
Александровский институт
Александровский институт
Александровский институт

Зна ли даш изјеква писан сам. Кадим Писао.
десетак нешто постоје, Како су се послужили догађај
у овом написану у Рели дома. Е. написао сам се са
националном љубави на иконају отаџбине, моту и Врста
Поја дома, написану је јавно, искуство утицајем
на Свјетом и јавно. Како сам за овом келим да-
ја, као и криво, овим сам писану у Свјет и писан
и дајте на, Како, да се јавно написану и свјет-
на се јавно јавно, и јавно, свјетоме писану,
Како, писану јавно, да ли јавно писану, у јавно
је јавно Како јавно - јавно, писану, јавно, писану
јавно је јавно, писану а ја сам се јавно писану, и
писану јавно, јавно, јавно, јавно.

Наставник државни себе, а да књижевни пута није
уписано од мат. р. Јелачи, за који сам се намеравао писати
детаљно - јер, то је дан сам 11. 12. 1917. поштом са својом
државом у којој се је неће бити изјављено да сам поштом
предао на својом државу. У мат. није био др. Јелачи
ништа, већ смо могли бити писани државом, и још је је

[illegible]

[illegible]

Писмо Св. Боривоја Митрополиту Црногорско-приморском
Јоаникију (Липовцу), мај 1943.

Пренос костију мајке Јагоде.

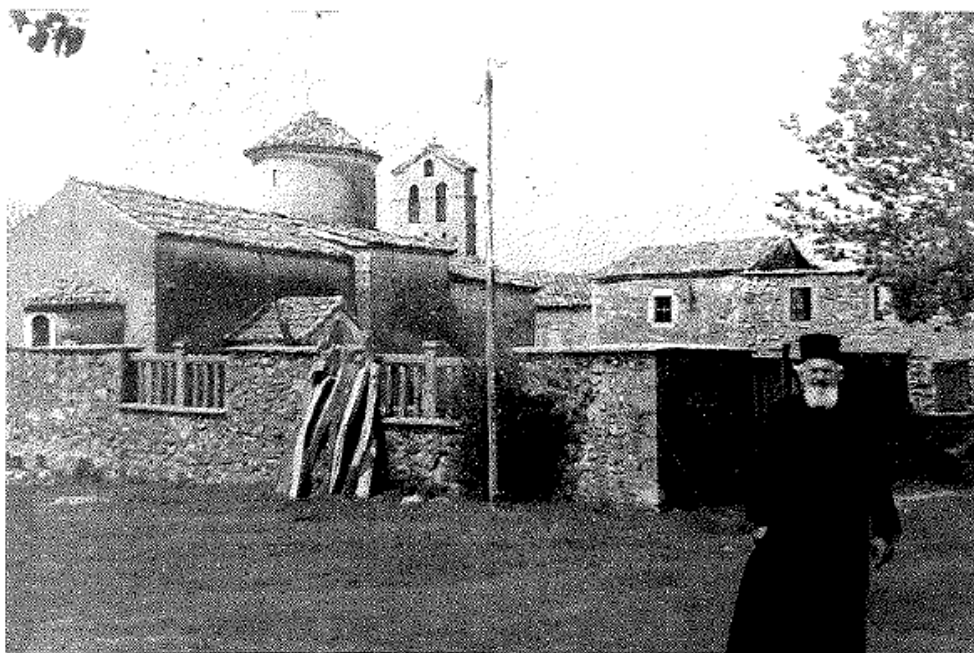
Ко ће испричати све муке и патње које је колона страдалног народа, којој се није видјело ни почетка ни краја, претрпјела од великог снијега и сјеверног вјетра? Ишло се кроз планинске предјеле, о сну се није смјело ни помишљати, а храна се узимала по мало, на два-три дана. Услиједиће, међутим, још веће муке.

При проласку кроз планинску Босну, половином јануара, митрополит Јоаникије сазнао је да су преварени, и од стране савезника остављени. Али, назад се није имало куд. Како је било намученом Митрополиту, поред свих тешкоћа током путовања, носити и терет одговорности, и, поврх свега, ужасне истине да су преварени и напуштени? Наставише пут према Словенији. Од силне глади, зиме, неспавања, умора, снађе их у Босни још веће зло, а то бјеше заразна болест, тифус. Она је однијела многе животе. Толико је људи оставило своје кости поред пута и ту, гдје би их смрт затекла, а нико није могао у гроб да их спусти. По свједочењима преживјелих, скоро половину поворке покосиле су глад, зима, тифус, умор, па тек онда – партизани, усташе и савезничко бомбардовање. Нарочито су настрадали од усташа на Лијевча пољу, гдје је Митрополит са свештенством служио последњу Литургију. У Старој Градишци усташе су побиле преко 120 најугледнијих челника овог збјега.

[Дочек патријарха Гаврила уочи Мале Госпојине, 1940. г.]

Кроз такве невоље пролазећи, страдална колона стиже до границе са Аустријом. Онадје их је дочекала енглеска војска, али им није дозволила да пређу границу. Напаћеним људима је речено да се врате својим кућама и да им ни длака са главе неће фалити, јер је рат завршен. Вративши се до Марибора под партизанском пратњом, страдалници бјеху спроведени у логоре, уз увјеравања да их ту смјештају ради одмора. А већ сутрадан, укрцавали су их у камионе и одводили у непознатом правцу.

Јеромонах Евдоким испред манастира Ћелија Пиперска 1979. год.

СТИЖЕ ред и на мученичку кончину овог витеза Христовог и његове браће. Прво би прозван његов млађи брат Јово, па Велимир. Опростио се са њима утјешним, радосним поздравом: да ће се видјети у Царству Небеском. Ускоро позваше и Светог Боривоја и поведоше га у зграду за попис. Ондје је слиједило злостављање, понижавање, обнаживање и бацање на камион. Слуга Божији их је молио да му не скидају мантију, јер га бјеше стид обнаживати тијело своје, али то изазва гњев и подсмјех код партизана. Као вукови се бацише на страдалника, откидаху му комад по комад мантије и тукоше га, док га свега крвљу не облише. Да би му још и више напакостили, стадоше га ногама газити и кундацима пушака тући по грби коју је имао од рођења, говорећи: „Калуђеру, да ти грбу исправимо.“ А овај дивни новомученик, угледајући се на Учитеља Христа, узвикну: „Тијело земљи, душа небу, идеја српству!“ Сав крвав и једва дишући, би бачен на камион близу браће, Јова и Велимира, са којима се поново опрости.

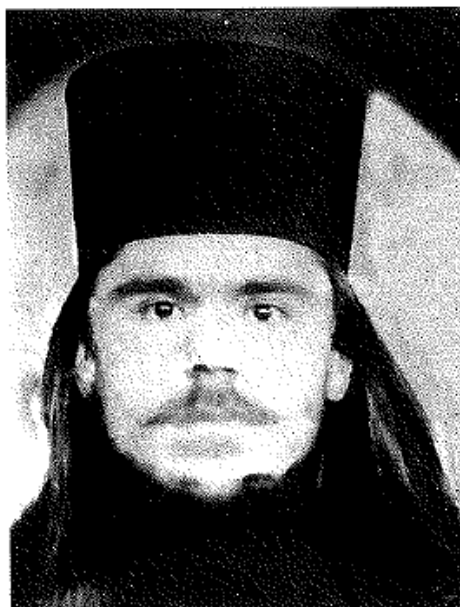
СТИГОШЕ до места где су их чекали целати, испред којих је било непрегледно мноштво свирепо убијених људи. Приведоше борца и исповједника Христовог Боривоја. Он наглас изговори молитву Господњу и опомену на гријех и казну од Господаоне који га вођаху, због чега му се подсмјјеваху и питаху: „Јеси ли ти дражиновац?“ А храбри мученик, хитајући у загрљај смрти која ће га одвести љубљеном Христу, поносно одговори: „Јесам и то, али сам прије свега Христов војник!“ Тада целати, испунивши се једа, потегнуше нож и узвикнуше: „Да видимо хоће ли

доћи Бог да ти помогне!“ Зарише му нож у груди и сву му утробу просуше, а душа његова радосно оде у сусрет Христу, коме је од младости стремила.

Бјеше 20. мај 1945. године, када у 35-ој години свог земаљског живота пострада Свети свештеномученик Боривоје са осталим свештеномученицима (њих око 70) и новомученицима српским. Ни данас, после 75 година, не зна им се гроба ни мрамора, али душе им се радују и наслађују у Царству Небеском. Њиховим молитвама да Господ и нас помиљује и спасе и исцијели овај народ од богомржње и братомржње! А, по благослову митрополита Гаврила, патријарха српског (такође ухапшеног у манастиру Острог од Њемаца, априла 1941. године, по наредби Хитлера), млади јеромонах Боривоје уписа својим мучеништвом ово име у календар светих, да би био заштитник небески неком из будућих покољења!

- - -

Свети свештеномученик Боривоје је 2001. године канонизован одлуком Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве, заједно са митрополитом Јоаникијем Липовцем и осталим свештеномученицима и новомученицима митрополије Црногорско-приморске пострадалим у току Другог свјетског рата.

игуман Боривоје (Томовић).

✱ НОВИЙ СЕРБАНКА ЛЕК ГОДИ ВЪ БЛАГРАДЪ. © НОВИ СЕРБАНКА 2020. ГОД. У БЕОГРАДУ. ✱